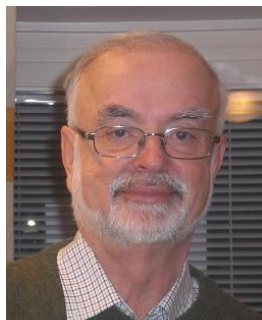

”Barndomsminnen från Apoteket i Bräcke”

Av Lars Forsman (2013)

Lars Forsmans bok ”*Apoteket*” väcker många minnen till liv. Läsningen är en riktig nostalgitripp. Berättelsen är en inblick i tider som flytt, visserligen med Jämtländska byn Bräcke som centrum, men det som hände där hände också i många andra byar i Norrland och i Sverige på 40- och 50-talet. Om hästdroskor på vägarna, om järnvägsstationen som den självklara samlingspunkten för barn och unga, om samlandet av bilnummer på de få bilarna vid väggkanten, om de sågade isblocken från sjön, som skulle användas till isskåpen, om de tyska soldaterna som kördes med tåg till Norge och stannade en kort stund i Bräcke. Det är berättelsen om hur man malde kaffet hemma i kaffekvarnen mellan knäna, om gäster som fick kaffe, mat och en styrketår, om kampen mot råttorna på bakgården, om byxknapparna i kollekten i kyrkan, om de rörliga bildernas intåg i byn.

Det är också berättelsen om en apotekare, Lars’ far, och hans anställda som med stor människokärlek i första hand ville hjälpa sina kunder. En av många historier är om ”mannesyl”-missbrukaren som klagade över att det var för få tabletter i askarna. Det skulle vara 50. Inför vittnen i butiken envisades han med att hålla ut tabletterna och räkna. Apoteket bestämde sig då för att lägga i en extra tablett i ett antal askar som förvarades på särskilt ställe. ”... *efter några 51-askar var mannen botad och lommade surmulet iväg*”. Berättelsen om pappa apotekaren genomsyras av beundran och kärlek. Det var också en initierad och spännande inblick i apotekets vardag. Lars lärde sig massor. På vårarna plockades örter och rötter som behandlades i apoteket. Det är annat det än dagens läkemedelsindustri och de många gifter som man lockar oss att inta, med biverkningar som följd. En person som återkommer i berättelsen är Tant Petter, som jag gärna skulle ha velat träffa. Hon verkar ha varit en fantastisk personlighet och en stor förebild för Lars och hans fem syskon.

Det är krigstider så bensinen är inte fri utan familjens bil får stå. Familjeberättelserna genomsyras starkt av en härlig gemenskap, en gemenskap utan radio och TV. Fritiden ägnades åt lekar och spel. Så småningom köpte dock familjen radio och den stora underhållningen var Hylands populära ”*Karusellen*”. Den kvällen när Snoddas sjöng sig in i folkets hjärtan med sin ”*Flottarkärlek*”.

Bakom alla berättelser finns berättarjaget, Lars Forsman själv, hans barn- och ungdomsupplevelser. Han var springpojke åt "Hansbolage", d.v.s. Handelsbolaget. Han hjälpte pappa apotekaren att spika ihop transportlådor för mediciner, plocka örter och gräva upp tussilagorötter till hostmedicin. De många berättelserna ger en härlig bild av "hur det var förr". Genom att också stoppa in berättelser från far- och morföräldrar fördjupas bilden av tidigt 1900-tal på ett spännande och konkret sätt. Om farmodern som ansåg det "ogudaktigt" att åka med i bilen. Och kylskåpen som var en onödig uppfinning. Telefonen fungerade verkligen annorlunda. Ett litet citat:

Många utnyttjade damerna på telegrafstationen och frågade bara efter abonnenten.

- Kan jag få Andersson på banken, tack?
- Nej, han är i Östersund över dagen. Återkom i morgon.
- Fru Svensson på Bigatan, tack!
- Nej, hon är i tvättstugan hela dagen. Ring före sju i morgon bittida.

Minnena nästan värker. Nu får man aldrig kontakt med en människa när man lyfter på luren, utan bara detta eviga knappande på knappar.

Vi får följa med Lars under sin uppväxt i både vardag och helg, på födelsedagarnas och jularnas hemliga smygande och pysslande. Ack så väl jag känner igen mig. I slutkapitlet får vi följa de viktiga människorna, de som alltid fanns där, scoutledaren, pianolärarinnan, mattanterna, sågverksarbetaren, kaféägaren, polisen, veterinären, kyrkoherdefruen, postfröken med flera, människor som våra barn och unga idag inte får någon relation till i en värld där människor byts ut och upplevs vara utbytbara.

Detta är en bok som skulle kunna fungera som en fantastisk högläsningsbok exempelvis i minnesgrupper för äldre, då man kan få möjlighet att minnas och samtala med varandra om sin egen uppväxt, men också för barn i skolan som kan få en inblick i tider som flytt. Boken är full av härliga kommentarer och språkliga uttryck som lockar till skratt och igenkännande. Lars Forsman har verkligen lyckats berätta på ett medryckande sätt.

Pia Hellertz
Fil.dr., socionom

Boken
kan köpas
direkt av
Lars
Forsman
via ett
mail till
[larsespo
@yahoo.s](mailto:larsespo@yahoo.s)

